

Pesemne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

TABOR ima vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
da umom naslednjega dne ter stane
mesecno po pošti D 10.—, za ino-
temstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izklesanje D 10.—
Inserati po dogovoru.

Naroda se pri upravi TABORA
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini

TABOR

Pesemne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

UREDNIK: O. se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. Št. poslovnice: 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
izra. — Rokniki se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, četrtek 7. septembra 1922.

Številka: 202.

Strahovi.

V času, ko je zunanje politična situacija naše države učvrščena z novimi pogodbami in poglobljenimi zvezami, se pojavljajo v Italiji, v Avstriji in na Madžarskem čudni strahovi, ki jih madžarska propaganda zanese celo v zapadno Evropo. Tako so pred par dnevi objavili razni francoski listi, med njimi tudi nam naklonjeni »Journal des Debats«, »senzacionalno« izjava bivšega madžarskega poslanika v Pragi Ladislava Tahyja, ki smo o nji že na kratko poročali. Tahy je »odkril«, da je češkoslovaško-jugoslovenska pogodba tiče koridorja med Jugoslavijo in Češkoslovaško, ki bi šel na račun Madžarske. Tahy je opozoril zapadno Evropo — kakor da jo morajo opozoriti — da imperalistično zasnovana pogodba pomeni ogroženje srednjeevropskega miru ter da je nasprotju z mirovnimi pogodbami.

Da bi bila domnevana pogodba res v nasprotju z mirovnimi pogodbami, o tem ne dvomi nihče v srednji Evropi, najmanj pa oni, ki so pravzaprav oporazni mirovnih pogodb. Zato je čisto naravno, da tisti, katerih zunanja politika sloni na mirovnih pogodbah, ne bodo izigrali v rušili novega stanja ter ogrožali srednjeevropskega miru. Značilno pa je, da ravno Madžari kriče proti imperijalizmu nasledstvenih držav, dasiravno je njihova zunanja in notranja politika osnovana na imperijalistični podlagi.

Tudi naši južni »prijatelji« Italijani se v isti sapi, ko govore o možnosti zasedbe Avstrije, zaganjajo v imperijalizem Male antante. Italijanski listi so namreč zadnje dni prinesli vest, da so na avstrijski meji pripravljene jugoslovenske čete.

Vse te vesti pa krožijo v času, ko imajo Madžari manevre svojih prostovoljcev tik jugoslovenske meje, ko samlarijo o reviziji dosedanjih mej in ko dela Italija zadnje poskuse, da bi izigrala rapalsko pogodbo. Zavlačevanje evakuacije našega ozemlja in vesti o imperijalističnih načrtih naše države so v ozki zvezi med seboj.

Te strahove je komaj treba resno dementirati, ker o njih znajo celo v Londonu in v Parizu, da so votli, na zunanji pa jih nič ni. V naši javnosti so vzbudili obilo zabave, saj vsi vemo, kdo kriči sredi današnje zmede: »Primate tatule!«

Naša in češkoslovaška zunanja politika je daleč od vsakega imperijalizma. Češkoslovaška je v tako neugodni geografski legi, da mora biti že eo ipso zastopnica mirovne in konsolidacijske politike, ne glede na to, da se je češki narod že pred petimi stoletji bojeval za ideje miru, bratstva in pravice, do čim imajo Madžari še danes pred sabo ideal heroizma in osvajanja. Jugoslavija zastopa istotako mirovno stremženja, dasi so njene meje odrezane krivično in ima znatne dele svojega ozemlja pod kremplji italijanskega in nemškega imperijalizma.

Slaba vest ni dobra niti za oči, pravi naše ljudstvo. Nasprotniki naše svobodne države imajo obilo slabe vesti in le nji se imajo zahvaliti, da jih vsako leto enkrat vznemirijo strahovi pred jugoslovensko osveto.

Mi se ne bomo osvetili. Ker bomo rajše prosvetili. Naša država si ne dela vojnih načrtov; njena naloga je, da se ustali in konsolidira. Predvsem to, ker je že s tem zadan največji udarec madžarskemu in italijanskemu imperijalizmu, ki danes črpa vso svojo hrano in življensko moč iz naših slabosti. A tudi tu se bo krvavo uračunil.

Seja ministrskega sveta.

Posebne doklade za častništvo. — Naknadni kredit za aprovizacijo vojske. — Državni kredit za kraje, prizadete po suši. — Aprovizacija.

Beograd, 6. septembra. (Izvirno.) Včerajšnja seja ministrskega sveta je bila odprta ob 9.30 dopoldne. Seji so prisostvovali vsi ministri razen Pašića, Trifkovića in Timotijevića, ki se nahajajo v raznih zdraviliščih. Ministra Pribičević in Krstelj sta sporočila ministrskemu svetu, da dospeta tega dne v Beograd. Najprej so bili podpisani odloki vojnega in finančnega ministra, nakar se je razpravljalo o vprašanju posebnih dokladov za častništvo. Ministrski svet je v načelu sklenil dovoliti častništvu posebne doklade, glede njihove višine pa z ozirom na obremenitev proračuna mora še finančni min. podati svoje mnenje. Vojni minister je zahteval naknadni kredit za aprovizacijo vojske, ker so zadevne postavke, sprejete v proračunu, zaradi velike draginje mnogo premajhne. Po daljši razpravi je sklenil ministrski svet, da se zahtevajo od uprave državnega posestva v Belju podatki o cenah živilom in krmi, da se bo

potem na temelju prejetega izvestila moglo primerno upoštevati zahteve vojne uprave. Nato je bila podpisana uredba o državnem svetu in o upravnih sodiščih. Poljedelski minister je zahteval izredni kredit v znesku dveh milijonov dinarjev za nabavo semena za one kraje, ki so trpeli vsled suše. Ministrski svet je kredit v načelu odobril. V popoldanski seji je bilo podpisanih več odlokov ministrstva za notranje stvari. Nato se je razpravljalo o aprovizaciji pokrajine. V te svrhe se je dovolil mestu Beogradu kredit v znesku 15 milijonov dinarjev. V nadaljnji razpravi o tem predmetu se je sklenilo, da se za potrebe iz tega naslova otvori samoupravnim telesom in občinam poseben kredit pri Narodni banki, ki jim bo dala na razpolago potrebne zneske za nabavo živil. Glede pobijanja draginje se niso sprejeli nikakršni sklepi. Seja je bila končana ob 7. uri zvečer ter je prihodnja seja sklicana na sredo ob 3. uri pop.

Albanija za politiko Male antante.

Beograd, 6. septembra. (Izvirno.) Po poročilih, ki so došla semkaj iz Tirane, so se na zadnji seji albanskega parlamenta vršile velike manifestacije za našo državo. Ko je govoril minister za zunanje posle o potrebi vzpostavit-

ve diplomatskih stikov s sosednjimi državami, so se poslanci dvignili in vzklikali: »Živelo prijateljstvo z jugoslovenskimi brati!« Iz poučenih krogov se doznava, da namerava Albanija podpirati politiko Male antante.

Angloško mnenje o sporu med Francijo in Nemčijo.

London, 5. septembra. (Izvirno.) V razgovoru s posebnim poročevalcem lista »Times« je izjavil polkovnik House, da pozdravlja plačilni odlog, ki se je dovolil Nemčiji, kot prvi korak v dobri smeri in je izrazil upanje, da se bo še pred poletjem določenega roka posrečilo postaviti skupni položaj na končnovejavne, ustaljene temelje. Reparacijska svota se mora določiti v podrobnostih in tudi način plačevanja se mora urediti. Prav tako se mora poskrbeti tudi za ureditev nemških finan in za stabilizacijo nemške marke. Preden pa se bo mogel ta načrt izve-

sti, mora prejeti Francija od Nemčije primerna jamstva, ki bodo izključevala vsak neosnovani napad Nemčije na njeno sosedo. Na temelju določil pogodbe o društvu narodov bo vsem članom društva narodov mogoče, nuditi Franciji zaželjena jamstva. Čim se bo to zgodilo in bo Nemčija sprejeta v društvo narodov, se bo na podlagi zaveze, da se hoče ščititi mir, ves položaj v Evropi izdatno zboljšal. Polkovnik House je končno svaril pred neumestnim optimizmom glede sodelovanja Amerike.

KONGRES JAVNIH DELAVCEV V ZAGREBU.

Zagreb, 6. septembra. (Izvirno.) Kakor se je poročalo, se vrši dne 10. t. m. v Zagrebu kongres javnih kulturnih delavcev. Kongres, h kateremu imajo pristop le povabljeni, se prične ob 9. uri dopoldne. Kongres bo zaključil svoje delo še istega dne, tako da bo vsem udeležencem omogočeno, da že zvečer navedenega dne zapet odpotujejo.

FANTASTIČNE VESTI O KRALJU ALEKSANDRU.

Praga, 5. septembra. (Izv.) Z ozirom na razburjajoče iz neznane vira izhajajoče poročilo o umoru kralja Aleksandra v Marijskih Laznah je uradni češkoslovaški presbiter pooblaščen ugotoviti, da so vse zadevne vesti brez vsake podlage. (Kraljeva dvojica se že nahaja v Parizu. Op. ured.)

MADŽARI DEMENTIRAJO ZAROTO PROTI RUMUNSKEMU KRALJU.

Budimpešta, 5. septembra. (Izv.) V tukajšnj. krogih se smatra iz Bukarešte izhajajoča vest o odkritju zarote madžarskih častnikov proti rumunski kraljevski rodbini za tem neverjetnejšo, ker se edina pozitivna navedba rumunskega dopisnega urada

opira na napačno podlago. V madžarski vojski je namreč ime dozdevnega polkovnika Gaborowskega popolnoma neznano.

ČEŠKOSLOVAŠKA NAJDRAŽJA DRŽAVA V EVROPI.

Praga, 5. sept. (Izv.) V prostorih praške trgovske in obrtne zbornice se je vršila danes anketa osrednjega odbora češkoslovaških trgovinskih in obrtnih zbornic, na kateri se je razpravljalo o naglem dvigovanju češkoslovaške krone in o posledicah, ki jih povzroča ta pojav v češki trgovini in industriji. Bivši minister Hotovec je ugotovil, da je Češkoslovaška najdražja država v Evropi in da je letos že za skoro eno milijardo čeških kron bilo odposlanih v inozemstvo, vsled česar bo tudi trgovinska bilanca izhajala veliki manjkilaj.

BORZA.

Zagreb, 6. sept. (Izv.) Predborza. Pariz 6.30, Švica 17, Berlin 6.25, Dunaj 0.115, Praga 3.12, Italija 3.75, dolarji 82.50, London 3.62.

Curih, 6. sept. (Izv.) Predborza: Pariz 41.30, Zagreb 1.45, London 23.53, Berlin 0.37%, Praga 18.75, Italija 22.95, dolar 526, Dunaj 0.00%, žigosane krone 0.00 in sedem osmin, Budimpešta 0.01, Varšava 0.06%.

Poučni izlet srbskih kmetovalcev v Maribor in okolico.

Že od nekdaj je v naprednih državah navada in potreba, da prirejajo organizirani kmetovalci poučna potovanja — če že ne v tuje države — pa vsaj v razne pokrajine svoje domovine. Taki izleti so velike važnosti zlasti v pretežno agrarni državi, kakršna je naša mlada velika Jugoslavija. Nima jo in ne morejo imeti nobenega zlaglasnega političnega značaja, ampak njihov pomen mora biti samo gospodarski.

Tako poučno potovanje srbskih kmetovalcev se pravkar vrši po naši lepi Sloveniji. Zletna točka je tudi Maribor z okolico, kamor prispejo zletniki prihodnji torek, dne 12. septembra z vlakom ob 9.42 minut. Pozdravljam to akcijo iz vsega srca, ne radi tega, ker jo pospešuje sedanji gospod kmetijski minister, ki je služajno gospod Pucelj, ampak zato ker je v našem interesu; z isto vneto jo bom po skromnih močeh pospeševal, kedarkoli in od kogarkoli bo izhajala, ker smatram, da je dolžnost merodajnih činiteljev, poskrbeti, da se slični poučni izleti jugoslovenskih kmetovalcev prirejajo redno in čim večkrat mogoče. Ne le z namenom, da se bolje medsebojno spoznavamo, ampak da se drug od drugega učimo, da se vzpodbujamo k dobremu delu, da gospodarski napredujemo.

V Sloveniji je razmeroma zelo razvita tudi obrt, industrija, trgovina; vse te gospodarske panoge se okoristijo na podobnih prireditvah; uprav v Mariboru v tem večji meri, ko pravkar kažemo svetu plodove našega pridnega dela v obrtni razstavi. Tu se naj ponovno pokaže in dokaže, da je nesmisel, ustvarjati ali celo poglabljati »prepad« med deželo in mestom; v kolikor pa nasprotja obstojajo, jih moramo skušati omiliti, kakor si to resno prizadevajo pametni, dalekovidni narodni gospodarji celega naprednega sveta v vsestranskem interesu.

Lokalni odbor za sprejem srbskih kmetovalcev v Mariboru ima nalogo, da vse potrebno ukrene, da bo bivanje srbskih kmetovalcev v našem obmejnem mestu in okolici kar mogoče prijetno in hkrati koristno v pravi povedanem smislu. In ta naloga ni baš lahka, ako si zletniški akcijo tolmači vsak po svoje. Zavedajmo se, da izlet srbskih kmetovalcev ne služi niti ne sme služiti ozkoslovnim političnim namenom, ampak edino dobri stvari, ki nam je skupna. Tako bodo naši bratje z juga odnesli najboljše utise in lepe spomine tudi iz Maribora in našega divnega Podravja, kakor iz cele Slovenije.

Zeleti je, da bi vrli okoličani — kakor seve tudi meščanski sloji — brez razlike in politična naziranja pozdravili izletnike v čim večjem številu že ob prihodu na kolodvoru; to bi se dalo najlepše združiti z obilnim obiskom obrtne razstave istega dne, kojo si ogledajo mili gostje koji po prihodu v Maribor do dveh popoldne. Po skupnem obedu se vrši ogled vinarske in sadjarske šole, naslednjega dne zlet v Falo in Ruše, v četrtek zjutraj se pa nadaljuje poučno potovanje v Ljutomer, Ormož, Ptuj.

Prihodnjo soboto dne 9. t. m. se vrši ob 10. uri v vinarski in sadjarski šoli v Mariboru zadnja seja širšega odbora za sprejem srbskih kmetovalcev. K tej seji so vabljeni vsi, ki so dobre volje in morejo akcijo lokalnega odbora pospeševati z nasveti in dejanji. Vabijo se k temu zadnjemu posvetu zlasti tu-

di vsi narodni poslanci, zastopniki gospodarskih in kulturnih organizacij, zastopniki vseh naših listov; predvsem pa ne moremo pogrešati pri sodelovanju naših gospod in gospodarstvenikov iz vseh slojev, ki naj blagovolijo priti k sobotni seji v vinarsko in sadlarsko šolo, ne oziraje se na to, dali sprejmejo posebno vabilo ali ne, da nas pri akciji podpirajo ter s sodelovanjem pripomorejo k povoljnemu skupnemu uspehu poučnega zleta srbskih kmetovalcev v Maribor in okolico. Andr. Žmave, ravnatelj drž. vinarske in sadlarske šole v Mariboru.

Politične vesti.

* **Konvencija med Jugoslavijo in Italijo** je glasom poročil rimskih listov ratificirala italijanska vlada.

* **Trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Poljsko** je poljska vlada sprejela po predlogu naše vlade. Pogodba je podobna oni, ki je sklenjena s Češko-Slovaško in Avstrijo.

* **Kronanje rumunskega kralja** se vrši 14. okt. v Bukarešti. Slavnosti se udeleži tudi naša kraljevska dvojica.

Dnevna kronika.

— **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl dne 5. t. m. vpokojeni polkovnik g. Josip Milavec. Bil je vse svoje življenje navdušen narodnjak in je sodeloval v raznih listih tudi kot podlistkar. Preminul je v starosti 70 let. — Dne 5. t. m. je umrl priljubljeni ljubljanski zdravnik dr. Fran Zupanc.

— **Mariborska oblast in šolstvo.** Nekoliko besed k temu vprašanju iz učiteljske skupščine na Bledu. Glasovanje, ki se je tamkaj vršilo, nikakor ne more biti za nas merodajno in ni merilo za razpoloženje. Pri tozadevni debati je tovariš Tomažič dobro omenil, da bi se naj vršil nekak plebiscit, v katerem pa bi nikakor ne smeli glasovati tovariši ljubljanske oblasti, saj bi tudi Koroška pripadala sigurno nam, ako bi smeli oddati mi svoje glasove za njo. Sicer bo za ali proti skupni šol. oblasti glasovala oblastna skupščina, a tudi, ako bi se upoštevalo mnenje učiteljskega, more priti v poštev le ono iz mariborske oblasti. Tozadeven sklep pa je bil soglasno sprejet na zborovanju Zveze v Mariboru, kateri je odločno za delitev oblasti. Ne na Koroškem, ne v Prekmurju, kateri dobro poznajo korist sedanje skupne oblasti, bi ne dobili glasu za skupno oblast, a tudi na Štajerskem so le nekateri, ki se ogrevajo za skupno šolsko upravo v Ljubljani. Učiteljskim društvom pa bi svetovali, naj pošiljajo na tako važna zborovanja ljudi, ki ne gredo le radi zabave, ampak ki tam zastopajo mnenje večine društva, ne pa le svoje osebo, bodisi iz katerikoli razloga, kajti ravno na Bledu se je videlo, da nekatera društva ali celo niso bila zastopana, ali pa so bili delegati popolnoma nepoučeni ter so videli v delitvi šolske uprave delitev našega združenja. — Sploh pa lahko rečemo, da bi poimenoško glasovanje pokazalo popolnoma drug rezultat.

— **Predznost siteda ptujskega Nemca.** V Ptujju živi srborit Nemec, trgovec z žganjem, dr. Konrad Fürst. Meseca julija t. l. mu baje neki uradnik na tamošnji pošti ni hotel dati telefonske zveze, ker je Fürst izživljal klical v nemščini. Pangermanu dr. Fürstu je to dalo povod, da je napisal dolgo pritožbo na pošto ravnateljstvo v Ljubljani. V tej pritožbi trdi Fürst, katerega predniki so s napravili svoje bogastvo na slovenski zemlji, da ne zna niti toliko slovenski, da bi mogel poklicati telefonsko številko v slovenskem jeziku. Pa ne le to. Vsega dobrega in slovenskega denarja siti dr. Fürst se v svoji pritožbi povzpne celo do nesramnega blatenja našega naroda, češ, da bi bil vsak kultivirani pripadnik kakakega drugega naroda bolj kulturni in da je neprijetno, da zavzema tako eksaltirano stališče ravno zastopnik »najmanjšega« naroda v Evropi, ki je gotovo od drugih narodov prejel neskončno mnogo idealnih in materijalnih dobrot in kateri ima za vse, kar ima kulturnih vrednot, zahvaliti le velikim narodom. Tako govori v vlogi na naš državni urad ošabni ptujski, slovenskega denarja presiti pangerman, ki še očitno živi vedno v mentaliteti predvojne ptujskega nemštva. Mariborsko okrajno sodišče je na ovadbo državnega pravdnštva proti dr. Fürstu sicer izreklo oprostilo razsodbo, češ da je bila to »dopustna kritika«, vendar je pa akt radi nadaljnjega zasledovanja odstopljen okr. glavarstvu, kjer bo nadutega ptujskega nemškega zagrizenca menda doletela primerna kazen.

— **V znani aferi Jadranske banke v Trstu** je državni pravdnik tržaški preko zunanjega ministrstva v Rimu zaprosil vlado kraljevine SHS, da izroči tržaškemu sodišču ravnatelja Kammerarovića in njegove sorkivce, ker ne gre za političen zločin, ampak za navaden zločin iz dobičkarstva.

— **Socijalistični poslanci Ethin Kristan** je imenovan za izseljeniškega delegata ministrstva soc. politike v Newyorku v činu načelnika I. razr.

— **2 milijona dinarjev** kot izredni kredit za nabavo semenja za kraje, ki so prizadeti od suše, je zahteval v ministru Pucelj.

— **Izdaja potnih listov v Ameriko** je na intervencijo ameriškega poslani-

ka v Beogradu ustavljena. Vzrok je veliko pomanjkanje dela, ki vlada v Ameriki.

— **Promet med Jugoslavijo in Madžarsko preko Pečuha**, ki je nameraval biti otvorjen 1. t. m., se ni mogel otvoriti, ker naša vlada ni pristala na madžarske pogoje.

— **Profesorski kongres v Ljubljani** se vrši od 7. do 9. septembra.

— **Na katoliškem shodu v Brežicah** je dr. Korošec zahteval za katoliško cerkev avtonomijo v državi, da se drugoverci ne bodo vmešavali v naše katoliške zadeve. A že par stavkov pozneje se je hudoval nad vlado, da ne daje katoliškim bogoslovnim semeniščem dovolj podpore. Mi bi si mislili avtonomijo pač tako, da se tudi denar iz državne kase, kamor prispevajo povprečni nekatoličani, od »avtonomne katoliške cerkve« ne bi sprejemal. Najbolj pravilno bo, če se sprejme predlog dr. Žerjave: vsaka cerkev se naj vzdržuje sama, cerkev se naj loči od države — pa bo konec preprirov, da se ena cerkev od države favorizira na škodo drugi.

— **Ste že čuli**, da se vrši dne 8. septembra 1922 v Sokolskem domu v Hočah velika vrtna veselica spojena z ribolovom, plesom in drugimi različnimi zabavami, ki jo priredi Sokol Hoče v prid svojemu domu? Tudi dve burki ste na sporedu in sicer »Dve tašči« in »Če sta dva«. Za dobra jedila in izvrstno pijačo skrbi znana gostilna Frangež. Priskočimo vsi ki čutimo sokolsko, tej sokolski postojanki na pomoč, da ji pri tej priliki pomagamo plačati dolg, ki ga ima na svojem domu. Zato v petek vsi v Hoče. Železniške zveze so zelo ugodne. Odhod v iz Maribora gl. kol. ob 14.30, 15.22, 17.20, iz Hoč ob 21.58, in 22.22.

— **Aretacija tihotapske družbe.** Berlinska kriminalna policija je po dolgem izsledovanju aretirala voditelje kakih 20 oseb broječe tihotapske družbe in zaplenila njihovo prtljago. V kovčkih so našli kožuhovalne, svile in raznega lepoticja v vrednosti čez pol milijon mark.

— **Sveti Ganges uničil žetvo.** Londonski »Daily Telegraph« poroča iz Alahabada, da je Ganges nenadoma izstopil iz struge in preplaval vso pokrajino. Mnogo mest in naselbin je popolnoma pod vodo. Žetev, ki je mnogo obetala, je vsa uničena.

— **Komunisti oplenili knjižnico.** Pariški listi javljajo, da so francoski komunisti napadli knjižnico strokovne zveze v Mühlhausnu, jo oplenili in odstranili knjige v vrednosti 40.000 mark.

Ne pozabite naročnine!

tov je padalo od leta do leta; imeli so že 40 lastnih šol, kar je zelo razveseljiv pojav, če pomislimo, da so bili še nedavno v napol divjem stanju. Narodno učiteljstvo je bilo precej inteligentno; ruski carski armadi so dali tudi več dobrih častnikov. V začetku svetovne vojne je imelo kalmiško pleme kakih 50 gimnazijcev in gimnazijk; Kalmikov z vseučiliško izobrazbo pa ni bilo več kakor 10. Ves narod je štel približno 35 do 40.000 duš. Tudi med vojno je kalmiško gospodarstvo napredovalo.

Prvo revolucijo l. 1917 so Kalmiki sprejeli simpatično. Ko pa je izbruhnila druga, boljševiška revolucija, je prišla beda nad Kozake, hkratu pa tudi nad Kalmike. V začetku l. 1918 so boljševiki napadli Don in prva njihova žrtev je bil najpopularnejši Kalmik, polkovnik B. L. Mangapov. Takoj na to je bila ustreljena edina kalmiška medicinka — M. Kuraševa. Tako je polagoma padel drug za drugim, dokler niso uničili vseh itak maloštevilnih kalmiških inteligentov. Zasebna lastnina je bila odpravljena in na nje mesto postavljen čudoviti, Kalmikom popolnoma nerazumljivi komunizem. Ker pa se niso preveč ogrevali za stvar, ki jim je bila docela tuja, so jih kaj hitro uvrstili med »protirevolucijne« življe. Novo stanje je zelo pretreslo psiho tega malega, komaj civiliziranega plemena. Po samomoru kozškega atamana Kaledina, ko so vstali donski kozaki kakor en mož proti boljševizmu, so se tudi Kalmiki spustili v boj na življenje in smrt. Borili so se z

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.

(Od 8. do 17. septembra.)

Telefon šte. 325 je telefonska številka Pokrajinske obrtne razstave oziroma pisarne razstavnega odbora, kjer se dobe vsa pojasnila.

Reklama na razstavi. Na razstavnem prostoru je še na razpolago nekaj prostora za reklamne lepake. Interesanti, ki se žele poslužiti te reklame, naj se nemudoma obrnejo na pisarno razstavnega odbora, tel. št. 325. Reklama na razstavi bo imela največji uspeh, ter bi bilo želeto, da se je poslužijo domače tvrdke v čim večjem obsegu.

Prodaja znakov in legitimacij je organizirana v vseh večjih krajih. V Mariboru se dobe v trafikli Maček na Aleksandrovici cesti, pri Zlati Brisnik v Slovenski ulici in pri Miho Vahtarju v Gosposki ulici.

Dodelitev in oprema prostorov. Prostorji so vsem razstavljalcem delnitivno dovoljeni. Pozivljamo vse razstavljalce, da svoje prostore nemudoma opremijo čim najlepše in okusnejše. Čim lepše bodo razstavljalci opremili svoje prostore, tem lepša bo celotna slika in tem bolj bodo prišli posamezni razstavniki predmeti do veljave.

Vabila za slovesno otvoritev so se te dni razposlala. Vsi, ki bi se bili pomotoma prezrli, naj se blagovolijo obrniti na pisarno razstavnega odbora, (tel. št. 325), da se jim vabila nemudoma dostavi. Slovesna otvoritev se vrši v petek, dne 8. septembra ob 10. uri dopoldne.

Prenočišča za obiskovalce in razstavljalce preskrbi stanovanjski odsek razstavnega odbora, ki bo ves čas razstave permanentno v službi. Pri nagrajenih naj se navede število postelj ali sob ter za katero dobo. Stanovanjski odsek razpolaga z dovoljnim številom zasebnih prenočišč, tako, da se ni bati pomanjkanja in so vsi obiskovalci v tem oziru lahko brez skrbi.

Mariborske vesti

Maribor, 6. septembra 1922.

in Jutrišnja številka »Tabor« izide v povečanem obsegu. Posvečena bo Pokrajinski obrtni razstavi in prinese več prispevkov o naših obrtnih in vinarjskih vprašanjih izpod peresa odličnih domačih strokovnjakov.

in Banke in gradbena akcija v Mariboru. Vsled pomanjkanja prostora smo morali odložiti za jutrišnjo številko članek pod tem naslovom, ki poroča o posvetovanju gradbene akcije z zastopniki tukajšnjih bank.

herojsko hrabrostjo vse do zavzetja Krma.

Ko so boljševiki postali popolni gospodarji na jugu velike Rusije, ni imela rdeča armada važnejše naloge, kakor da se je maščevala nad onimi plemeni, ki so branila svojo grudo. Tudi Kalmike je zadela maščevalna roka. Posledice so bile uprav strahotne. Kalmiške postaje, vasi, cerkve in samostani — vse je postalo žrtev osvete. Od trinajstih samostanov in svetišč jih je bilo uničenih devet, med njimi dva največja in najznamenitejša samostana. Bogate knjižnice skrivajoče zaklade stare mongolsko-indijske književnosti, so bile oplenjene in razmetane po stepi. Autor z žalostjo opisuje, kako je veter nosil daleč v stepe liste dragocenih knjig, ki jih ne more nič več nadomestiti. Redke in starinske slike in podobice so bile vandalsko uničene. To so bili dnevi najstrašnejšega gorja za dobro kalmiško ljudstvo, ki je že pozabilo, da obstojajo divji, brezbožni ljudje, katerim ni nobena stvar sveta.

Pod vplivom teh dogodkov se je vzbudil v donskih Kalmikih atavizem nomadskega naroda, potujočega iz kraja v kraj. Zgradili so si hiše na kolih. Spomladi l. 1920 pa so zapustili Kuban. Donsko oblast in se preselili v Kuban, kjer so se pridružili kubanskim kozakom. Njihovi donski domovi, kolikor jih je ostalo pred ognjenim prodornjem boljševiške vojske, so sedaj popolnoma porušeni. Skrbno obdelana polja je zarasla trava. Moški prebivalci so šli v boj proti boljševikom, kjer jih je mnogo padlo. Družine so se selile dalje

Kalmiki.

Znano je, da velika Rusija ni enotna narodna država, marveč bogata in pestra zmes slovanskih in neslovanskih narodov, evropskih in azijskih plemen. Pod boljševiškim gospodarstvom trpe vsi enako; grenka ironija je hotela, da so vsaj v tem oziru vsi sovjetski državljani enakopravni. B. Ulanov je nedavno opozoril na pleme, ki je postalo žrtev novih razmer in kateremu je udarila dvanajsta ura. Tekom štirih let boljševiške vlade je bilo to pleme skoraj popolnoma uničeno; ostanki, ki so danes razkropljeni širom Evrope, so obsojeni, da izginejo v drugih plemenih in narodih.

Plema, ki o njem govori Ulanov, je najzadnejša veja mongolskega naroda, takozvani Kalmiki. Njihovi predniki so bili zelo bojovito nomadsko pleme, rasa malih, plečastih ljudi, ki so se v novih razmerah in pod vplivom poljedelske okolice izpremenili v živino-rejce in pridne poljedelce. Današnji Kalmiki so bili že precej civilizirani ter so kazali mnogo smisla za red in družinsko življenje. Astrahanska ali kalmiška stepa pa jim ni nudila dovolj ugodnih eksistenčnih pogojev, zato so je pleme deloma preselilo na zapad in se ustalilo ob Donu, ne da bi se mešalo z ostalim prebivalstvom.

V naslednjem ne nameravamo podati etnografskih slik o življenju tega neznanega plemena; podali bomo po spisu B. Ulanova, ki je izšel v listu »Volja Rossiji« nekoliko podatkov o

vzrokih, ki so razpršili to pleme in ga do malega izbrisali z zemeljske površine.

Predno so se Kalmiki naselili ob Donu, so jim vladali že izza prastarih časov dedni kalmiški knezi in zajsangji, pripadniki nekaterih odličnih rodbin. Kalmiki so bili večinoma budisti. Pri njih se je kmečko suženjstvo vzdržalo vse do leta 1891. Donski kozaki, najbližji sosedje donskih Kalmikov, sploh niso poznali kmečkega suženjstva; živeli so popolnoma prosto pod vlado od njih samih izvoljenih poglavarjev. To je tudi Kalmike navdušilo za svobodo, pa so se čez nekaj časa docela prilagodili kozškemu načinu življenja. Odpovedali so pokorščino svojim starim knezom in dednemu rodu zajsangov. Posvetili so se konjereji in govedoreji. Njihovi budistični samostani so bili središča in ognjišča kalmiškega duševnega razvoja. Indobetska in mongolsko-kalmiška kultura sta se širili od kraja do kraja. Hrabri narod donskih Kalmikov je postal zelo lojalni in se je celo prišteval h kozakom; svoje vojaške dolžnosti je opravljal z vso zvestobo. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je bilo med Kalmiki 30 vojaških postaj. Kalmiško ljudstvo je bilo že popolnoma ustaljeno; živinoreja je bila v najživahnejšem razvoju, istotako poljedelstvo. Gospodarske naprave so bile lepo urejene, stanovanja spodobna; ponekod so razpolagali celo s stroji. Skratka, vsa znamenja so kazala, da so Kalmiki postali dobri gospodarji. Tudi kultura se je znatno razširila. Število analfab-

m Odvetniški izpit je položil z dobrim uspehom g. dr. Jos. Klemenčič. Nastani se kot odvetnik v Mariboru.

m Nameščenje oblasne uprave v Mariboru. Min. svet je odobril nakup zgradb v Mariboru (Krekova ulica 8 ter Gosposka ulica 40 in 50), v katerih bo nameščena oblasna uprava, kredit en in pol milijona dinarjev.

m Ponudbe priglasene »Mar-Stanu.«
»Mar-Stan« oddelku gradbene akcije za mesto Maribor so dosedaj ponudili v prezidavo (v nadstropja) lastniki sledečih hiš: v Strni ulici št. 15 (nasproti železniškemu mostu) sedaj pritlična hiša, se lahko prezida v enonadstropno in s podstrešnimi stanovanji, poleg hiše tudi vrt, primerna za 3 do 4 mirne stranke; Narodna kavarna, prizid enega nadstropja; lesna industrija »Drava« v Aleksandrovi cesti, poslopje na dvorišču ob parku, se nudi prizidek v eno nadstropje za stanovanje, eventualno s trgovsko pisarno, za do 10 let; v Gregorčičevi ulici 12, prizidava tretjega nadstropja za dvojne večje ali 4 manjših stanovanj; na Koroski cesti 41, prizidava enega nadstropja (tudi na dvorišče), spodaj zelo primerna za prezidavo za trgovske lokale; v Vrtni ulici 3 dvorišče na Korosko cesto 48) pritlična hiša za prezidavo v eno nadstropje za mala stanovanja; Trubarjeva ulica 5 (vila), prezidava podstrešja v malo stanovanje (že oddano); v Mlinski ulici 29, pritlična hiša, ker ni sposobna za prezidavo, bi se demolirala in na njenem mestu zgradila nova hiša v eno ali dve nadstropji eventualno prizidava za trgovsko skladišče (novi lastnik si postavi veliko mizarstvo delavnico); na Teznu novo trgovsko skladišče tvrdke Toneje in drug, na razpolago tudi drugim trgovcem vporabno skladišče in prizidava za nova skladišča ob železniškem tiru, kjer se skoro gotovo zgradi nova železniška postaja za tovor. Stranke, ki reflektirajo na stanovanja ali obrtne lokale za dobo več let in so zmožne k novi zgradbi prispevati v obliki naprej plačljive najemnine, dobe natančnejša pojasnila v pisarni »Mar-Stana«. Rotovski trg 1. Priglasilo se je tudi že več najemnikov, ki iščejo primorna stanovanja ali obrtne lokale in so pripravljene prispevati k stroškom zgradbe. Neka tvrdka iz Bečkereke išče v bližini kolodvora poslopje, primerno za skladišče za zdravilne rastline, pisarno in stanovanje. Tako bi bili oddani prvi pozori, da se tudi pri nas uvede zagrebški sistem prizidave hiš.

m Madžari nameravajo napasti Maribor? Današnja »Jugoslavija« prinaša iz Beograda sledečo brzogovno vest: »Po vestih iz Madžarske so Madžari jeli zbirati čete ob meji, očitno, v smeri proti Mariboru. Rekrutirajo tu-

na jug. Zadnja ura je odbila kalmiškega narodu v zimi l. 1920. Nastal je pohod čez Kuban, čez večno zelene gozdove in gore. Za petami so sledili boljševiki; pri Novorossijskem pa je padel ves tretji kalmiški polk. Le malo jih je dospelo k Črnemu morju. Del beguncev in drugi kalmiški polk sta si priborila pot na Krim. Odslej nimamo nobenih vestí o njih nadaljnji usodi. Skoraj gotovo so podlegli vsi zaporedoma.

Nekoliko Kalmikov, ki so se na razne načine ohranili pred poginom, je dospelo v emigracijo. To so le posamezniki, ki se ne bodo mogli nikdar več združiti v pleme. Od kalmiške inteligence ni ostal nihče živ. Dijaki esauli (kozaški častniki) in njihov najpopularnější polkovnik Tejkin so bili deloma ubiti med umikom, deloma pa so umrli na otoku Lemnu. Duševni voditelj donskih Kalmikov M. Barmažinov ni preživel propasti svojega naroda in je umrl v emigraciji. Računa se, da je od 40 tisoč Kalmikov ostalo največ 3000 duš. Žive razkropljeni po Turčiji, Bolgariji, Jugoslaviji, Češkoslovaški in Poljski.

Njihova mati — donska stepa — je izpremenjena v puščavo, njihove cerkve in hiše so razrušene. Stepeni veter nosi v daljavo prah in pepel uničenih bivalejših malega naroda, ki ga je zatrla ravnoista evropska civilizacija, katere ga je pred nekoliko leti dvignila iz teme nomadskega življenja. Zakaj za boljševizem je odgovorna evropska civilizacija.

(iz rusčine)

di prebivalstvo vzdolž meje. Vest je na prvi pogled neresna. Če pa Madžari res pridejo (pa ne k obrtni razstavi!), tedaj naj bodo pripravljeni na sprejem, kakršnega zaslužijo le madžarski vitezi in nikdo drugi na svetu! Se ne bojimo.

m Društvo uradništva denarnih zavodov, odsek Maribor priredi dne 3. t. m. izlet v Ruše, združen z obiskom tamošnje tvornice za dušik. Pričakujemo obilne udeležbe. Odhod iz Maribora gl. kolodvor ob 15. uri.

m Industrijska podjetnost se je zadnje mesece začela v Mariboru in okolici prav živahno razvijati. Zlasti nastajajo na Teznu v bližini tamošnje tovarne postaje vedno nove industrije. Udeležuje se hvalevredno tudi slovenski kapital. Tvrdka Toneje gradi ob stranskem tiru nasproti vodovodni stavbi veliko trgovsko skladišče, ki je hoče dati na razpolago tudi drugim tvrdkam. Vpelje se ob skladišču železniški tir, koncem njega pa nameravajo tvrdke postaviti novo postajo za kolodvor in postajališče. Danes je komisijski ogled. Za industrijo v tem okolišju je vse to velikega pomena.

m Trgovski sestanek se je vršil sinoči na inicijativu Slov. trg. društva v Narodnem domu. Trgovci so — ker je bil referent g. dr. Mohorič zadržan — poročali o raznih perečih gospodarskih vprašanjih, zlasti o zamudnem poslovanju na mariborski carinarnici ter o potrebi takojšnje uredbe pododbora za odobrenje nakupovanja deviz pri mariborski podružnici Narodne banke.

m Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: ker so se pojavili falzifikati taksnih mark (kolkov) v vrednosti 10 in 30 dinarjev emisije, ki velja v pokrajinah izven Srbije in Črne Gore, je odredila generalna direkcija posrednih poreza z razpisom št. 21.497 1922., da se vzameta te dve kategoriji kolkov s 16. sept. 1922. iz prometa in da s tem dnevom prestaneta veljati. Takšne marke teh dveh kategorij se zamenjavajo proti izpravnim taksnim markam do vstetega 15. decembra 1922. po veljavnih predpisih.

m Skladišče v najem. Komanda mesta Maribor bo oddala v najem skladišče št. 5 na južnem kolodvoru, tzv. »Lagerhaus«. Pismene ponudbe naj se predložijo najkasneje do 20. t. m. mestnemu poveljniku.

m »Pravniški izlet. Društvo »Pravnik« priredi v sporazumu s hrvatskimi pravniki dne 8. septembra 1922. izlet v Celje. Južna železnica dovoljuje izletnikom polovično vožnjo. Skupni obed je v Celju. Radi oskrbe legitimacij in naročitve obeda, razposlale so se okrožnice. Komur okrožnica ne bi bila prišla v roke, naj nemudoma javi svojo udeležbo g. Martinu Trojnerju, kancelistu pri državnem pravdnstvu v Mariboru, soba št. 90.

m Vrnitev zaplenjenega orožja. Komandant dravske divizijske oblasti je z naredbno št. 2158 z dne 3. avgusta in št. 2280 z dne 10. avgusta 1922., odredil, da se zamorejo svojedobno odvzete (zaplenjene) lovske puške, revolverje in lovske puške in karabinke — zadnji 2 le, ako ne spadajo v vrsto orožja s katerimi je oborožena vojska — v tem slučaju lastnikom vrniti, ako dokaže: a) da je naš državljan, b) da se je nahajal ob času odvzeta v posesti veljavnega orožnega lista, c) da poseduje sedaj orožni list ali pa zmožnost po § 5 zakona št. 78 o nošenju orožja — si letlega pridobiti, event. da lastnik orožja pismeno izjavi, da bodo orožje komu odstopil (prodal), ki je v posesti orožnega lista. Orožje nepoznanih lastnikov se vrne vrhutega istim le tedaj, ako dokažejo njihov last in so se temu razglaslo do najdalje 15. sept. 1922. odzvali. Vsa daljna pojasnila daje g. major Nest v Meljski vojašnici.

m Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Središki dijaški so izročili Dijaški kuhinji v Mariboru znesek 1000 K kot čist dobiček iz gledališke igre »Rodelub iz Amerike«. Prisrčna hvala!

m Velika kavarna. Najmodernejša Kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi, Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Kavarna v mestnem parku. Pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure. Salonski orkester.

Narodno gledališče.

Mariborsko gledališče.

II.

Do zdaj je bil princip pri našem — pa tudi pri drugih gledališčih — čim več predstav! Če so vse te predstave nabito polne, je to načelo zelo zdravo in se imenitno rentira. V Mariboru pa so — kakor je pač prav dobro znano — zlasti dramske predstave navadno bolj slabo zasedene. Pod temi pogoji znači načelo: čim več prireditve! gospodarski samomor gledališča.

Naš princip mora biti: čim manj predstav, a te nabito polne! Na ta način si bo gledališče prihranilo na režijskih stroških velike svote, igralci bodo imeli več časa, da naštudirajo repertoar boljše, pa i sicer bo novo načelo koristilo veliko in vsestransko.

Za naše gledališče, ki ima že iz lanske sezone velik deficit, v tekoči pa zopet mnogo premalo subvencije, je najbolj važno, da si bo na ta način mnogo prištedilo. Kako, to naj pokaže sledeča kalkulacija:

Če se računa s tem, da se daje vsako dramsko delo po 5 krat s povprečnim inkasom od K 2000, tedaj se lahko oceni pripravljenost mariborskega občinstva, izdati za vsako dramsko delo 5 krat 2000 je 10.000 K. Vsakovečerni režijski stroški (ki nastanejo samo ob dotičnih večerih, kakor n. pr. razsvetljava, kurjava, polcija, požarna bramba, pomožni delavci, honorarji, lepaki, brivci, biljetarji itd.) so znašali lani nekako 2000 K na dan. 5 predstav je stalo torej 5 krat 2000 je 10.000 K, torej ravno toliko kot je vrgel inkaso. Na ta način bi drama krila samo svoje režijske stroške, a kdo naj plača vse ostale, tudi zelo velike stroške (davek, tantijeme itd.), a da o kakšnem prihranku za gaže osebja sploh ne govorimo!

Kakor kaže izkušnja, vrže nabito polno gledališče v dramji 9000 K. Ali se ne bi dalo pregovoriti naše publike, da gre namesto petkrat v malem številu — samo dvakrat v velikem številu k vsaki predstavi, tako da bi bil inkaso obkroženo po 5000 K (še vedno bo več kot tretjina gledališča nezasedenega!) V tm slučaju bi bil skupni inkaso 2 krat 5000 je 10.000 K (torej isto ko gori!), do čim bi režijski stroški znašali samo 2 krat 2000 je 4000 K, torej prihranka K 6000 pri jednem dramskem delu, a pri dvajsetih v celi sezoni 120.000 K, dočim bi publika plačala isto ko prej!

Slično pri glasbenih stvarih: namesto sedanjih 10 predstav po 6000 je K 60.000 inkasa, z režijskimi stroški 10 krat 4000 je 40.000 K, bi dosegli pri 5 predstavah z inkasom od 12.000 kron (nabito gledališče v operi nosi 16.000 K, torej bi moralo biti le tri tretjinsko zasedeno) 5 krat 12.000 je 60.000 K, tedaj isto svoto, ali bi znašali stroški le 5 krat 4000 je K 20.000, torej v primeri s sedanjim položajem 20.000 K prihranka pri vsakem delu, pri desetih pa 200.000 K!!

Pri dramji in operi bi bilo na ta način prištedeno skupno 320.000 K. Računajmo vsaj 200.000 K, ker so nekateri izdatki (zlasti razsvetljava in kurjava) potrebni tudi ob prostih večerih za vaje, čeprav v manjši meri. Pa tudi to je zelo vpoštovanja vredna vsota!

Iz gornjega pregleda je pač vsakomur jasno, da je načelo: čim manj predstav, a te nabito polne, za današnje naše razmere jedino pravilno. Ne publiki pa je, da si drži stalno v mislih: vsako dramsko stvar se bo to sezono normalno davalo le dvakrat, a glasbeno le petkrat; torej treba pogledati vsako igro čimprej, da se je ne zamudi — v svojo in gledališko škodo!

Uprava misli ta sistem praktično izvajati na ta način, da bo davala tedensko samo po 5 predstav: v torek, sredo, četrtek, soboto in nedeljo. To zimo bo (radi štedenja pri kurjavi) menda odpadla tudi predstava v sredo, zato pa bodeta ob nedeljah in praznikih dve predstavi. Seveda je pripravljena uprava tudi povišati število predstav, ali samo v slučaju, da med občinstvom tako zelo naraste ljubezen do gledališča, da bo zdaj nameravanih 5 tedenskih predstav nabito polnih. Samo, da pride do tega! Polnih dvoran se ni bati, vač pa praznih!

Ker je bilo pred par dnevi objavljeno, koliko subvencije dobijo posla-

mezna pokrajinska gledališča ter je bilo mariborsko zopet najbolj prikrasano, bomo o tem govorili prihodnjic.

—o—

Priglasili za abonement v gledališču se sprejemajo v gledališki pisarni vsak dan dopoldne. Ker je skoro sigurno, da bo treba radi skakanja draginje tudi letos med sezono povišati vstopnino, se priporoča občinstvu, da se v čim večjem številu odzove abonementu, ker ga jedino v tem slučaju povišanje vstopnine ne zadene. Lani n. pr. so videli gg. abonenti Prodano nevesto skoro za polovično ceno!

Naše šolstvo.

Mariborske šole.

Vpisovanje šoloobveznih otrok na mariborskih osnovnih in meščanskih šolah.

a) Vpisovanja se vrše dne 11., 12. in 13. septembra t. l. v šolskih poslopih, kamor bodo zahajali dotični učenci (učenke), in sicer ob času, ki je razviden iz razglasa na šolskih vratih.

b) Šolski okoliši se razdele tako-le:
A) Desni breg Drave (Magdalensko predmestje):

1. Vsi slovenski šoloobvezni dečki za osnovne šole se morajo prijaviti v deški osnovni šoli III. na Ruški cesti.

2. Vse slovenske šoloobvezne deklice za osnovne šole se morajo prijaviti v dekliški osnovni šoli II. na Magdalenskem trgu.

3. Kar se tiče nemških otrok glej spodaj!

4. Otroški vrtec je v Valvazorjev ulici.

B) Levi breg Drave (mesto):

1. Vsi dečki, ki posejajo mešč. šolo, se javijo v deški meščanski šoli v Krekovi ulici.

2. Vse deklice, ki posejajo slovensko meščansko šolo, se javijo v dekl. mešč. šoli II. v Cankarjevi ulici.

3. Vse deklice, ki posejajo nemško meščansko šolo, se javijo v dekl. mešč. šoli I. v Miklošičevi ulici.

4. Za dečke, ki posejajo slovensko osnovno šolo, velja črta Kopališka ul. Ciril-Metodova kot meja. Dečki, kateri stanujejo vzhodno od te črte (proti glavnemu kolodvoru), se javijo v deški osnovni šoli I. v Razlagovi ulici, oni pa, ki stanujejo zahodno (proti Koroskemu predmestju), v deški osnovni šoli IV. v Samostanski ulici.

5. Za deklice, ki zahajajo v slovensko osnovno šolo, velja Gosposka ulica, kot mejna črta. Zahodno: dekl. osn. šola I. v Miklošičevi ulici, vzhodno: dekl. osn. šola IV. v Cankarjevi ulici.

6. Vsi nemški dečki za osnovne šole iz vsega mesta se morajo prijaviti v deški osn. šoli II. v Razlagovi ulici.

7. Vse nemške deklice za osnovne šole iz vsega mesta se morajo javiti v dekl. osnovni šoli III. na Zrinjskega trgu.

8. Otroška vrtca sta dva, eden je v Erjavčevi ulici (Melje), drugi pa v Cankarjevi ulici.

c) Učence (učenke) morajo prijaviti starši ali njih namestniki. Za prvi vstop je treba predložiti pri vpisovanju krstni list in izpričevalo o cepljenju, za druge pa zadnje šolsko naznailo.

o) Posebe se še opozarja na to, da smejo ravnateljstva in šolska vodstva sprejemati po naročilu višjega šolskega sveta v Ljubljani le one učence (učenke) v nemške razrede, za katere predlože veljavni dokazi, da so njih starši pristnega nemškega pokolenja.

d) Učencev (učenek), ki stanujejo izven mesta Maribora, ne bo možno sprejemati mnogo, ker ni prostora. — Dotična ravnateljstva in šolska vodstva imajo potrebna zadevna navodila.

—o—

Drž. gimnazija v Mariboru — začetek šolskega leta. 1. Sprejemni izpiti za I. razred, dne 11. septembra od točno 10. ure dalje; vpisovanje za te izpite se vrši do te ure, s predložitvijo zadnjega šolskega izpričevala in rojstnega lista. 2. Ponavljalni izpiti, dne 11. septembra od 8½. ure dalje; vsi izpizniki se morajo javiti ob tej uri. 3. Vpisovanje dijakov od 2. do 8. razreda je dne 12. sept. 4. Otvoritevna božja služba je 14. sept. ob 9. uri; takoj nato upravna ureditev vseh razredov. 5. Redni pouk se prične 15. septembra ob 8. uri. Podrobnosti so razvidne iz oglasa v gimnazijskem vo-

Na deš. osn. šoli I. in pomožni šoli se vrši vpisovanje dne 11. in 12. t. m. od 8. do 12. ure. Novinci naj pridejo v spremstvu staršev in naj predložijo krstni list, in potrdilo o cepljenju proti kozam. Ostali učenci naj prinesejo zadnje šol. nazn. Dne 14. ob 8. uri je šolska masa, 15. pa se pričinja redni pouk. Vodstvo obeh šol.

III. deška osnov. šola — Ruška cesta. Vpisovanje se vrši v ponedeljek in torek, t. j. 11. in 12. septembra od 8. do 12. ure. Za bivanje gojence zavoda je potrebno zadnje šolsko naznanilo, za novince pa krstni list, domovnica in pričevalo o cepljenju osepnic. Učenci nemške narodnosti, razum 4. in 5. razreda, se vpisujejo na II. deš. osnov. šoli v Razlagovi ulici. Iz tujih šol, okolišev se sprejemajo na novo le učenci, ki imajo dovoljenje od pristojnega šol. vodstva.

Na državni realni gimnaziji v Celju se vrše sprejemni izpiti za I. razred v sredo 13. t. m. ob 8. uri dopoldne. Vpisovanje učencev v II.—VIII. razred istega dne od 9. ure naprej, ponavljalni in dodatni izpiti v torek 12. septembra. Otvoritev šolskega leta je 14. sept. ob 8. uri dopoldne s skupno službo božjo. Ravnateljstvo.

Sokolstvo.

o Načelstvo Kola jahačev sokolskega društva ima v četrtek, 7. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu svojo redno sejo, na katero se vsi člani načelstva vabijo. Zdravo!

o Sokol Hoče proslavi dne 8. septembra 1922 v svojem lastnem domu 100 letnico rojstva brata Fugnerja. Na sporedu je: Ob 15. uri predavanje o sokolskem delovanju, osobito o bratu Fugnerju. Predava brat Čiček. Po

predavanju uprizori dramatski odsek 2 burki enodejanki »Dve tašči« in »Če sta dva«. Po predstavi se pa vrši velika vrtna veselica spojena z ribolovom, plesom in drugimi različnimi zabavami na sadonosniku Sokolskega doma. Bratje in sestre, udeležite se te proslave v polnem številu. Zdravo!

Trgovina, obrt in industrija

Devize in valute. Po odloku generalnega inšpektorata ministrstva za finance j. br. 4252 z dne 1. sept. 1922. bodo odbori za promet z devizami in valutami pri Narodni banki v Beogradu in njenih podružnicah ukinili od 3. septembra 1922. naprej za štirinajst dni t. j. do vstevši 16. septembra 1922. izdajanje odobrenj za nakup deviz za uvoz blaga iz inozemstva. V tem roku se morajo izrabiti vsa odobrenja, ki do sedaj ne bi bila izrabljena, ker sicer po gori predpisanim roku izgube veljavo. V roku 14 dni morajo stranke pri kompetentnih odbori prijaviti z dokazilnimi listinami vse devize, ki jih potrebujejo za plačilo starih inozemskih dolgov za že naročeno ali prejeto blago. Po preteku označenega roka odbori ne bodo več sprejemali prijav. Stranke, ki izstavljenega odobrenja v predpisanim roku ne bi mogle več izkoristiti, morajo odobrenje vrniti kompetentnemu odboru in zaprositi novo odobrenje. Te prijave se bodo smatrale kot ostale prijave uvoznikov za plačilo starih dolgov oziroma kupnine za naročeno blago. Za te prijave se bodo izdajala odobrenja po novih predpisih. V roku od 3. do vstevši 16. septembra 1922. bodo odbori izjemoma izdajali odobrenja, če bo šlo za plačilo zapadlih menic, ali za došlo blago, ki je bilo pred 3. sept. naročeno

in se mora plačati. V tem primeru mora prosilec predložiti tovarne listine.

Gospodarstvo.

g Podaljšanje že izdanih odobrenj za nakup deviz. V informacijo trgovskim krogom poročamo, da velja naredba min. fin. I. br. 11.171 z dne 14. julija 1922: 1. Vsa dovolila za nakup deviz, ki so jih izdali odbori pri Narodni banki pred dnem 25. februarja 1922, se morajo takoj, najkasneje pa v 20 dneh od dne, ko se razglasi ta naredba v »Službenih Novinah« vrniti pristojnemu odboru z nastopno izjavo: »S tem jamčim moralno in materijalno, da sem po neukoriščenem dovolilu št. z dne firme N. N. v N. dolžan še svoto (ako je več upnikov, se morajo imenovati), ki jo moram po doseženem sporazumu plačati.« Dotični odbori izdajo na podstavi teh prijav nova dovolila za nakup deviz z rokom ki se sklada s pogodbenim plačilnim rokom. 2. Dovolila za nakup deviz, ki so jih izdali odbori pri Narodni banki izza 25. februarja t. l. brez preciznega roka za nakup deviz, se morajo istotako po roku, odrejenem po naredbi I. br. 10.537 z dne 6. t. m. vrniti pristojnemu odboru z izjavo, kakor po 1. točki. Na podstavi teh izjav izdajo odbori nova dovoljenja z rokom po izjavi. Tako dobljena dovolila po 1. in 2. točki se morajo takoj po nakupu deviz izpričati pri dotičnem odboru s potrdilom firme, kateri se je plačilo izvršilo. O takih dovoljih vodijo odbori pri Narodni banki posebno knjigo evidence in opravljajo kontrolo, da se uporabljajo devize po teh dovoljih izključno za plačilo kupljenega in uvoženega blaga, nikakor pa ne za nakup novega blaga. 3. Za ona dovolila za nakup de-

viz, ki jih izdajajo odbori pri Narodni banki s preciziranim rokom, veljajo še nadalje ista odredbe o rokih, ki so na podstavi navedenih plačil izdane v uvoznikovi prošnji. Ako upniki podajo šajo rok, podaljšajo Odbori na podstavi pisma dotičnega upnika rok za nakup deviz. »

Objave.

§ Glasbena Matica v Mariboru naznanja, da se vrši vpisovanje od 11. do 15. 9. 1922 od 10. do 12. in od 14. do 16. ure v društvenih prostorih pri Götzu. Pouk se prične dne 16. 9. Ukovina znaša za vse instrumente za 1/2 ure 164 K, za 20 minut 112 K. Za solopetje za 1/2 ure 200 K, za glasbeno teorijo in mladinsko petje 16 K. Vpisnina znaša 52 K. Članarina 48 K za celo leto.

§ Svengalijev telepatički večer se vrši, kakor smo že poročali v četrtek, dne 7. t. m. ob pol 21. (9.) uri v veliki kazinski dvorani. Spored je popolnoma nov in zelo zanimiv. Igra godba. Predprodaja vstopnic v četrtek od 15. ure v kazinski dvorani.

§ Prostovoljno gasilno društvo v Studencih priredi dne 8. septembra t. l. ljudsko veselico v gostilni Moder v Studencih (Dr. Krekova ulica). Začetek ob 15. uri. Spored: godba, ples, šaljiiva pošta, srečolov preki sod, konfeti borba in druge zabave. V slučaju slabega vremena se vrši veselica 10. septembra. Odbor.

§ Pevski odsek pekov, priredi 1. oktobra ob priliki svoje 25letnice veliko jesensko veselico v vseh prostorih Gambirnov gostilne, na kar že danes opozarjamo društvu naklonjeno občinstvo.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman
(Dalje.)

(49)

»Saj se napajajo vsi ti Nemci kakor biki,« je priomnil Allan in si s ščetko obdeloval noge.

»Pendleton mi je sporočil, da prireja Müller vrtno veselico in da jih vse prepiva. Drugi pocepaajo pod mizo a Müller se, edini, drži pokonci.«

Tedaj je mimo njih prišel mali Japonec, ves snazen in polikan; dovršil je bil že drugi posad. Pozdravil je vlijudno.

Hobby je odklopil eno oko. »Good morning, Jap!« je zaklical.

»To je vrli dečko!« je dejal Allan, ko je Japonec zaprl duri za sabo.

Dvajset let nato je bil vrli dečko že davno mrtev.

2.

Naslednje jutro, nekaj minut pred štiri, se je zgodila katastrofa.

Spredek, kjer je vrtni stroj naprej poganega južnega rova v nesrečni dan 10. oktobra krushil hrib, je bil oddaljen od predorskega ustja natančno štiri sto in dvajset kilometrov. Trideset kilometrov za njim je vrtni stroj vzporednega rova.

Hrib so pravkar streljali. Obsevalo, s katerim je mali Japonec od včeraj dajal povelja, je bleščilo kakor kreda belo v posipajočo se hribino in v jato napol golih mož, ki so se drevili po dimni sesutini navzgor. V tej priči je ta vzpel roke, se je oni prekopicnil vznok, se je tretji kar nenadoma ugreznil. Dimna sesutina je pridrla neznanški hitro ter pogoltala živote, glave, lakti, bedra kakor vrtničast plaz. Divji šunder graditve je predonelo votlo renčanje, ki je zabučalo tolikani gromko, da ga je človeško uho jedva še dojelo. Glavo je oklenil pritisk, da so ušesne mretnice popokale. Mali Japonec se je nenadoma ugreznil. Nastala je črna noč. Nihče izmed »peklencev« ni videl kaj več nego moža, ki je omahnil, spačena usta, podbol, ki se ugreza. Nihče ni slišal ničesar. Vrtni stroj, ta oklopniak iz jeklovine, katerega je pomikala sila dveh brzovlačnih lokomotiv, je vzdignilo s tračnic, kakor da je kolibica od zvalovičene pločevine, treščilo ob steno in zmečkalo. Človeška telesa so švistnila kvišku med skalno točo ko pšice, železne hribinske voziče je odpuhnilo, razbilo na drobne kosce, strnilo v kepe; gozd pokončnikov se je treskoma zrušil in je z vdiračo se hribino vred pod seboj pokopal vse, kar je živel.

To se je zgodilo v eni sami sekundi. Trenutek nato je zavladala grobna tihoata in eksplozijski grom je bobnel v daljini.

Eksplozija je pogončila na razdaljo dvajset in petih kilometrov, in po predoru je zarjulo osemdeset kilometrov daleč — kakor da je v rove pribobnelo svetovno morje. A za rjovenjem, takajočim se v daljo kakor ogromna obla iz bronovine, je nastopila tihoata strašna tihoata — nato so se privliali oblaki prahu — in za prahom se je prikadil čad: predor je gorel!

(Dalje prihodnjt.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Poljedelci pozor!

Suhe jedilne gobe

fizol „Cocc“ (Wachte'bohnen)

letošnji in lanski

izvrstno namizno sadje

Kanada, ananas, peskovke, mašancker, kalville, renska namizna jabolka

kupuje vsako količino po najvišjih cenah

Hmelak & Cie.

Maribor, Slomškov trg 6

Telefon medkr. št. 153 — Brzjavlj: Hmelakomp.

Trgovci, gostilničarji pozor!

Na debelo!

Na drobno!

Stalna zaloga po najnižjih dnevnih cenah:

Emeatski	Ogrske salame	Tunina
Trapistni	Mil. salame	Mesn. konzerve
Tilsiter	Mortadella	Orange
Primser	Ossocollo	Limone
Gorgonzola	Gnjat sv. Daniela	Bademe
Roquefort	Sardine	Pistacije
Parmesan	Sardele	Datulje
Eidamski sir	Smokve	Rozine
Humer amer. raki		Cokolada

kakor vsakovrstno kolonijalno in specerijsko blago.

Direkten uvoz.

Zahtevajte cenike!

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor**, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328

Mala oznanila.

Delavci se vzamejo na hrano. Gosposka ulica št. 23 pri hišnici. 1611

Na prodaj: 1 1/2, orala njive, sposobna za stavbene prostore v bližini postaje Tezno. Poizve se v gostilni Atrile-Breznik, Tezno. 1592 2-1

Dobro miske, surove maslo in sir se dobijo v mlekarni Ivana Golob, Slovenska ul. 16. 1551 10-5

Namizno olje a K 110, bučna olje a K 160 se dobi na Glavnem trgu pri belorodnem delniku v vrsti olja. 1579 5-3

Otroške postelje (lesene, ograde in predalom) se prodajo v Stolni ulici 1. I. nadstropje desno (Spindler). 3-3

Ne pozabi naročnino!

Trgovski pomočnik

dobro izvežban, se sprejme za trgovino z mešanim blagom. Manufakturiisti imajo prednost. Vsa oskrba v hiši. Nastop takoj. Ponudbe na Franjo Lamprecht, Ruše. 1590 2-1

Jermerarji, sedlarji, tapetniki, kolarji, košarji in torbarji

ne pozabite si ogledati na Ljubljanskem velesejmu paviljon H, mesto št. 324, trdke

„Lorum“ d. d. za trgovino z jermerarskimi, sedlarskimi, tapetarskimi, kolarskimi, košarskimi in torbarskimi okovi, potrebščinami in orodjem 1510 5-5

Duga ul. 12 Zagreb Telef. 14.96

in krmlino slamo, vprežano franko vagon Maribor, dobavlja Anton Birgmayr, Maribor, Aleksandrova cesta 77. 1610

Seno

Pozor gostilničarji!

Kompleten gostilniški inventar, prti še v bali nerazrezani itd., za skupno ceno 10.000 D na prodaj. Naslov v upravi. 1593

1593

1593

1593

1593

1593

1593

1593